

# SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet“ közlönye.

## Szerkesztői szállás:

Kazinczi-utca 8ll sz. hová a lap szellemi részét  
illető cikkek küldendők.

## Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek  
és reklamatiók küldendők.

**Hirdetési díj:** Egy háromszor hasábozott garmond sor  
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:  
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler  
(Neu-Markt 11. sz.).

## Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

## ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre . . . . . 4 „  
Negyedévre . . . . . 2 „

## Előfizetési fölhívás

## a „Székely Hirlap“

polit. és társadalmi lapra s a „jogász-egylet“ köz-  
lönyére.

## Előfizetési ára:

Oktober—decemberi évnegyedre 2 frt.

A jogász-egylet tagjainak . . . 1 „

Rápolty Károly,  
szerkesztő.

Az előfizetési pénzeket kérjük mielőbb be-  
küldeni, hogy a lap küldésében évnegyed kezde-  
tével tájékozva lehessünk s a kellemetlen reklama-  
ciókat megelőzhessük.

Wittich J. könyvkereskedése,  
kiadó.

## Egyesüljünk!

|                     |                         |
|---------------------|-------------------------|
| Mi ok, hogy tégedet | Kívánod, a mi nincs,    |
| Kell féltennem,     | S nem kapható,          |
| Mi kéne még neked,  | S mid van kezéd között: |
| Én nemzetem?        | Olvad mint hó.          |

Ha lelked ébren áll,  
Jó s rossz napon,  
Világol és hevit  
Munkáidon. —

Vörösmarty.

A szabadság, akármelyik államban, csak szép  
fogalomnak marad és a közmívelődést elő nem  
mozdítja, ha a nemes, honfias vetélkedésnek szük-  
séges elevevénye, általa föl nem ébred.

Igaz, hogy nemzetiség és szabadság, ezek  
képezik korunkban az ébresztő és átalakító ele-  
meket, ezekben leli föl az idő, alkotásainak és  
fejlesztményeinek termékeny talaját, de a társa-  
dalom szilárdságát és evel együtt a szabad nem-  
zet életét, mégis leginkább három tényező és pe-  
dig: a közérdek, közakarát és egyesített munkás-  
ság biztosítja.

Ezek varázsolják elő a jelen és jövő életnek  
kellemkeit.

A hol valamely testületnek cselekményeinél  
e három tényező eszközül vétetett, annak nyo-  
main az önszemrehányásnak halvány virágai nem  
tenyésznek, de igenis dúsan virul az élet és az  
állandó jóllétnek meg nem zavart öröme, átsu-  
gárzik az utókorra.

Hazánkban egyik vagy másik, meg van  
ugyan e három tényező közül, de a három együtt,  
vajmi ritkán egyesül, sőt szinte elmondhatni e  
szót: soha! bár ez a szó mindig veszedelmes.

Tudjuk mi azt, hogy vannak oly kényes  
helyzetek, melyeket jól ismerünk, de melyekben  
még sem fogadjuk szívesen az észrevételeket még  
a jó baráttól sem; azért elmékedéseinknek szabad  
menetét lehetőleg korlátoztuk; midőn azonban  
látjuk a sok ferde és balirányzatot mily nyomasz-  
tólag hat a közszellemre, kötelességnek tartottuk  
egyszersmind a kiméletes őszinteséget honfias buz-  
galommal lehetőleg fönttartani.

Szinte látjuk, hogy a gondolkozó, de olykor

kissé megközelített olvasó, mily kételyt jelzőleg  
ingatja meg értelmes fejét és óhajtja, hogy oly  
határozottan ne törnénk pálczát önmagunk fölött.

Ezért, de csakis az érezve, gondolkozva ol-  
vasóért megteesszük azt, hogy szigorúnak tetsző  
határozottságunkat annyiban módosítjuk, meny-  
nyiben szívesen elismerjük: hogy akkor, midőn  
sujtva, idegen erő és hatalom által elnyomatva  
nyögünk, igen is tudunk mi együtt tartani, ak-  
kor mi nem csak közös bánattal sohajtunk és es-  
küszünk, hanem a szívnek testvéries érzelmével  
mint valódi hősök elszánt tette készen állunk a  
közérdekért.

Egy ugyan sok, — de nem elég.

Mert mit ér az ily elismerés, ha kénysze-  
ritve vagyunk sietve hozzátenni, hogy a mint  
csak megszűnt az erőszak, elvonultak a nehéz  
felhők és szabadabban lélekezünk, e pillanattól  
szülőföldünk is, mint kimerült mező, mintegy  
megszűnik a lelkes honpolgárok sorait megújít-  
tani! Számunkra továbbra is mindig csak az ön-  
feláldozás ritka emberei maradnak a küzdelem  
terén, míg az átkos nagyravágyás, az önzés, a  
nemtelen gőg és törpe irigység fajunknak ezen  
veszedelmes ellenségei, mintegy álmából föléb-  
redve, új erővel gátolják azoknak szabad műkö-  
dését, kik mint bátor előőrsek, továbbra is meg-  
maradtak az éber figyelem állomásán.

Nincs pedig a világon oly nemzet, mely,  
mint a miénk, balsorsban több méltóságot lenne  
képes akkor fölmutatni, midőn elnyomatik, mert  
ilyenkor, mint kemény szikla, kiállja a haragos  
villámok sűrű csapásait és megrendíti a legme-  
részebb zsarnokot.

Vonz és elragad azon őszinte nemes érze-  
lem, midőn látjuk mily forrón öleli a szabadság  
és nemzetiség jelvényeit.

Valóban meghat azon szenvedés, melyet ősi  
alkotmányának védelmére fölállal.

Szinte kéjes fájdalommal türi a reá mért csa-  
pásokat a magyar honfi és tür, mint türt az el-  
kinzott martyr, csak hogy a jog és nemes elvek  
diadalát elősegítse és mégis, — épen akkor kezd  
elenyészni az ilyen buzgalom, erő és szilárdság,  
mikor kiállott szenvedéseinek jutalmát, a jóllét  
gyümölcseiben kellene megérdemelnie!

Ez tény, de ez valóban megfoghatatlan!

Most szabad nekünk gondolkozni, szabad  
tenni mindazt, minek megtehetéseért küzdöttünk  
és szenvedtünk.

De hol az egyesült tevékenység, melyre bo-  
rús napokon oly szenttül esküvénk? Hol van  
azon lelkesült egyetértés, mely épen most, midőn  
előmenetelünkről van szó, épen ekkor lenne leg-  
inkább szükséges? Avagy talán tul volnánk min-  
den veszélyen? lehet-e már nekünk, édes álom-  
ban elszenderedni?

Mindenütt a hideg, merev közöny, a ki-  
csinylő mosoly, mely szánakozik a lelkesültség  
fölött, mely még az itt-ott föllángolni meg nem  
szűnt érzelmeknek forró tüztét is eloltani vágyik,  
ez a sötét szellem, igenis, itthon kezdi érezni  
magát közöttünk.

El vele! —

Igaz, hogy az ember örömeinek szűk hatá-  
rai vannak és többnyire öröm is van csepeg-  
tetve a vigalomnak poharába, úgy, hogy legfor-  
róbb vágyunk kielégített czélja, kevéssel mulja  
feljül a sovárgásnak kellemkeit, mondhatnók tehát,  
hogy mindezért nem volna miért úgy hevülni.

Az ilyen tanácsot, amugy könnyen odaveti  
nekünk a közönyös kedélynek érzéketlensége.

De van egy öröm mégis, mely megérdemli  
lelkünknek egész vonzalmát és ez — kedves ol-  
vasóim — az öntudatnak nyugodt, meleg érzel-  
me, a melyből, mint tiszta forrásból, erednek: a  
haza és nemzetiség, a közszellem, polgári erény,  
közboldogság és szabadságnak szilárd és osztat-  
lan szeretete.

A ki az öntudatnak ily fölséges érzelmét  
csak egyszer is megízlelé, tudja, hogy sokkal elő-  
nyösebb takarékos házban egyszerűen, szorgal-  
matosan gazdálkodva élni, és inkább a közérdek,  
a közös jóllét előnyére működni, mint az üres  
czim- és fénykórságért feláldozni mindent, még a  
hűséget és barátságot is.

A ki önbecsét érzi, inkább ember és hon-  
fitársainak halás szívében találja föl érdemeinek  
méltó jutalmát, mintsem idealis vagy elszigetelt  
hiúságnak magaslatain, mert mindig fölemel és  
dicsőít az idegen előtt, ha nem csak egyénileg  
elért vágyaink muló csillámai, hanem büszke ér-  
zelemmel egész nemzeti létünket tudjuk kellő  
fényben felmutatni.

Ezért legyen ismét az egyetértés a mi jel-  
szavunk, szomszéd a szomszédjának adjon jobb  
kezet és lépjen ki-ki föl a térre, hol a hazának  
valódi férfiai küzdenek.

Egy kis czim, egy kis méltóság, ne nyisson  
tárt kaput a féltékeny haragnak, akkor, midőn  
más népek példája tette int, buzgalomra ébreszt.

Ne féltsük egymástól az életpályát, melyen  
a közügy érdeke legyen a főczél, hanem a ne-  
mes verseny, a valódi érdem helyes mérlegével  
becsüljünk meg magunk mellett másokat is, így  
aztán megkapja mindenki azon helyet, melyet  
betölteni képes és nem eszi önváddal az élet ke-  
nyerét. A tér elég nagy arra, hogy tetszomjas  
munkásságának dús forrását mindenki föllesse.

Vége, ha szabadok akarunk lenni, legyünk  
mindenek előtt igazságosak!...

Hangásalji.

## ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház szept. 26-iki ülésében Csernátony  
Lajos interpelláció alakjában kérdezte a közoktatási mi-  
niszter urat, ha vajjon van-e tudomása arról, hogy őt  
Schwarcz Gyula és Simonyi Ernő urak interpellálták.  
Erre Pauler ur előadta a Jekelfalussy püspök esetét, to-  
vábbá a kárán-sebesi püspök ellen emelt azon vád dol-  
gát, mely szerint e püspök a megyéjébéli tanítókat el-  
tiltotta a póttanfolyam hallgatásától. A tárgyhöz szóla-  
si joggal birtak Schwarcz Gyula, Simonyi Ernő és Cserná-  
tony Lajos, s szóltak is hozzá mindhárman. A Jekelfalussy-  
ügyben Csernátony ur üttötte fejen a szeged, midőn azt  
mondá, hogy ha a kormány élni kívánt a placetum jogá-  
val, akkor tartsa is fen annak tekintélyét, mert külön-  
ben minden ebben érdekelt tényező — a törvény, a fe-  
jedelem személye és a kormány — kompromittáltak. A  
káránsebesi püspök ügyében, teljesen sikerült a közokta-  
tásügyi miniszternek Schwarcz urat megnyugtanni. A Je-



a mennyit bárki is itt, vagy Pesten várhatott. Jó, hogy így van, a duzzogók majd kibékülnek, az ex professo rá-galmazók pedig hadd lármázzanak!

Ha Thuri Gergely a tettek során is ily szerencsés lesz, mint fogadtatásaiban: úgy mi mind a négy város gratulálhatunk magunknak, s kaczagjuk ama bizonyos rókákat, kik a savanyu szőlőre vicso-rognak!

## Helyi dolgok.

— A jogász-egylet választmányának folyó hó 4-én (szerdán) d. u. 4 órákor gyűlése leend.

— A jogász-egylet október havi rendes ülése folyó hó 5-én (csütörtökön) d. u. 4 órákor fog megtartatni a kir. ítélő tábla nagy termében. E gyűlésre az egylet minden helybeli tagja ezennel meghívatik.

(r.) A helyi „jótékony nőegylet” gazdasszonyi kiállítását mult vasárnap az „Apollo”-teremben megnyit s e napon szép számu közönségtől lett meglátogatva. Mi is megtekintettük nőegyletünk tevékenységének ezen újabb kifejezését, s el kell ismernünk, hogy e munkán első pillanatra azonnal látszik a szakismeret, a hivatottság! Nők rendezték a női hivatás körébe eső dolgot. A rendezőket ezért méltó dicséret és elismerés illeti, annyiaval is inkább, hogy ezuttal nem állott rendelkezésükre az anyagok akkora bősége, mely már tömegével egyedül imponál a nézőnek. E hiányt tapintat és jó izlésnek kelle sok részben pótolni, s ebben a rendezők ki is tün-tették magukat. Emléksünk az 1867-ki hasonnyú kiál-lításra, mely nem csak általában, de különösen a szo-rosan vett „gazdasszonyi” produktumokban legalább is még egyszer ily gazdag volt. Hiába! látszik, hogy év-ről-évre apadóban van minálunk is azon jó és jótévő geniusz hatása, mely egyfelől a „gazdasszonyságban” nyil-vánítja a valódi és állandóan boldogító „nőiséget”. Az emancipáció előszele talán ez? korai dere, mely lefor-razza társadalmi életünk nyári virágait... A kiállítás maga, így is meglehetősen reprezentálta a gazdasszony-ság kedves és különösen! zamatos világát; a zamatos-t mert hasonfelére becsüljük a befőtt és czukorba fojtott gyümölcsök, édességek, rozsok és egyéb „éléskamrai-büszkeségek” gyűjteményét. Az oroszlanrész azonban mégis a magasabb kézimunkák, himzések, pókháló-szerű szövvények, gyöngyök és selymek remekeit illeti; és méltán, mert hisz e tárgyak segítik emelni hölgyeink bá-jait és e bájak azok: melyekért mi férfiak lelkesülünk, küzdünk, dolgozunk, melyekben minden földi jutalmun-kat keressük és igen gyakran — fel is találjuk!...

A gazdasszonyi tárgyak közt a terem háttérében nagy figyelmet követel magának egy óriási pirámis, ki-váló szép és csodaszülött káposztafejek s mindennemű fő-zelékekből. Ugy néz ez ki, mint a lövöldék czéltábla di-szítvénye, s csakugyan sok analógia is van a kettő kö-zött, a mennyiben e szerény főzelékfélék egyik czéltáblá-ját képezik földi törődéseinknek.

A gyümölcsök és horok, melyek fölös nagy szám-mal foglalnak itt helyet, a nagy traktákon szokásos köl-csönként ezüstnéműkre emlékeztetnek, melyek nem a trak-táló tulajdonai, s ezt mindenki igen jól tudja. Ebbe a kategóriába esik egy árva varrógép, s egy pár asztalos butordarab (plane pipatartó!)

Később említve, de rangszerint legelső egy meg-lehető soroska házi szövet, lenből, kenderből és szőrből. Ezek mind, kivétel nélkül igen csinos, erős, tartós szövetek és kelmék, asztalneműek, szőnyegek, paplanok és zsákok. Fáradtságos és időt igénylő munkájukat tekintve, bátran merjük következtetni: hogy azon nők, kik ilyesmikkel is foglalkoznak, mikor „időtöltésre” kerül-hetnek, ép oly erőteljesen élvezik ennek egész fűszerét és zamatját, mint a milyen erőteljesek e szövetek!

Végül vannak még a legszükségesebbeknek és az igen hasznosoknak is néhány szerény képviselői. Így pl. van házi kenyér egyetlen egy kiállítótól (!) Fris vaj, füstös szalona, sajt, méz, szilvaiz, laska, para-dicsommártás, házi szappan detto egy-egy, kitűnő mi-nőségű képviselővel. Női ing van kettő összesen, ez is egy kiállítótól. E méltóságokból degradált házi czikkek vigasztalására hozzuk fel: hogy pl. férfi-ing, lábra-való, strimfi, mü-foldozás, gyermek fehér nemű, major-ság, tépett toll vagy pehely, gubó-selyem, tarhonya, s a kis üstös szabadalomért irigylet Székelyföldön — házi gabona-vagy szilva pálinka, egyetlen egy darab vagy csepp sem volt!

Tudakozódtunk e feltűnő jelenség okairól, s a meny-nyire felvilágosodhattunk, azt látjuk: hogy nem annyira e hiányzó czikkek kultiválása hiányzik közönségünkben, mint inkább a kiállítás erkölcsi czéljáról van téves felfogás. Csak rendkívülit, csak nagyszerűt, feltűnőt akarna mindenki kiállítani! Pedig az élet rendszerint csupa közön-séges dolgokból áll, s ha ezek jók: akkor az élet is jó és kellemes!

A sok szépnek részletes szemléletét és feltűntetését jövő számunkra tartván feun, most azzal zárjuk be tudó-sításunkat, hogy minél számosabb látogatót kívánunk a kiállításnak!

— A gazdasági vándor-gyűlésre a tárlati előké-születek az „Elba” szinkörben már nagyban folynak. Munka itt úgy látszik roppant sok van, de embert a ki tegyen, nem igen látunk, az egy fáradhatlan jegyzőn Lokodi Jánoson kívül. Valjon ez egyedül el fogja-e mindezt győzni?

— Vasutunk a „M. P.” szerint az idén okvet-lenül elkészül! Ha igazat mondana a t. lap bár ezuttal, nagyon szép lenne; de mi nem igen hisszük!

## Szekelyföld.

### Egy komoly szó, nem először!

A „Kereszthegy” aljáról, 1871. sept. 30.

T. szerkesztő ur!

Előfizetési felhívásában egyéb nagy igazságok között olvasom, hogy természeti gazdagságunkat meg kell ortal-maznunk, hogy gyermekink is ne jussanak koldusbotra, hogy legyen kenyér a kezükben.

Ennél igazabbat és szükségesebbet valóságban senki sem mondhat vagy írhat a Székelyföldön; mert való igaz, hogy minden gazdagságunk a legtöbb helyen csakis abban áll: a mit a jó isten ugyszolván ingyen ajándékképen teremt és termeszt; mert a föld a havasos helyeken nagy fáradtság után is gyengén szokott fizetni, és ha nem volna erdők, a melynek ingyen termett fából pénzt csinál-hassunk, bizony-bizony, sem adónkat, sem sönkat, de még megező pulyiskánkat vagy kenyereinket sem bírnánk kiállani.

Az erdő nagyon sok helyett a mi pénzező bányánk, és igaz, hogy kivált mostanában ugyan elég bővön ereszt, mert hogy a tűzi ugy mint az épület fának magasocská az ára.

De csak az a kérdés támad, hogy ha így folytat-juk az erdők kezelését mint a hogy eddigelé és mostan is szoktuk, s a mint tudom más erdős helyeken is csak így van az a mi Székelyföldünkön, — ha így folytatjuk, valjon meddig folytatjuk? Valjon mara-de, lesz-e majd gyermekeinknek is ilyen aranybányájuk? Hiszen már most is az olyan helyekről hozzuk a fát, a hóvá még az én legény koromban — pedig még nem vagyok szürke haju — fizetés mellett sem rongálta verte volna ki a marháját a gazda ember! Eljárunk erdőlni a leg-messzebb eső romlásos veszes oldolokra, s igazán keser-vesen reászolgál az ki fáját most habár még drágábban is, eladhatja.

De honnan van ez? Onnan van, hogy semmi gaz-dálkodás sincsen az erdővel! Ámbár hogy minden esz-tendőben a mi falunkban is hoznak egy s más olyan falusi határozatot: hogy ez meg amaz erdőrészt tilalom alá vevődik; csak hogy az a baj, hogy ezt a tilalmat nem igen szokták respektálni, s akárhányszor azok hágiák által leggyakrabban, a kik a tilalmat határozták. Erre azután egyik is másik is vérszemre kapva, folytatja a jó mun-kát a mi pénzt hoz neki. Van pásztor is az igaz, több-nyire valamelyik hűtös; de ennek sem elég fizetése, s egyéb gazdasága elég, úgy hogy nem is igen lehet töle kívánni hogy az erdőt igazába őrizze. Mégis alig mulik hát, hogy prevarikánssal perlekedések ne forduljanak elő. Marhát behajtanak, megzalogolnak, aztán törvényt tesznek pénzzel is büntetnek, haragot háborúságot készí-tenek a faluban, és a vége mégis rendesen csak az szo-kott lenni: hogy elbékélik a dolgot egy-egy kupa ál-do-más pálinka mellett, s a régi erdő pusztítás foly tovább a maga régi útján!!

De hát meddig tarthat ez így? ezt kell kérdenem ismételtlen is! Sokáig már semmi esetre, mert maholnap kifogunk a pénzezés, prevarikáció és áldomás tárgya-ból, kifogunk fogyni az ép erdőből, ha valami javítás az erdőgazdálkodásban nem történik és pedig mentül ha-marább annál jobb!

Nem tudom mint egyszerű falusi gazda elhatározni, hogy honnan és kitől várjuk a segedelmet? Mert annyi bizonyosnak látszik előttem: hogy magunk magunktól jórészt hiába várjuk! mert ha tudnánk mi magunk vala-mi czélhoz vezető módot feltalálni, már eddig is fel kellett volna azt találnunk, mitán van itt is és minden helységben egynéhány lelkesebb ember ki a bajt érzi és akarna szívesen és talán el is tudná találni a dolgot. De ezekre a kevesekre nem hajt a többség, mely nagyon is elkapott a bú haszon miatt melyet az erdőlés számára mostanában biztosított.

Tehát így talán a széki Tekintetes tisztségek, vagy a magas kormány vagy talán leginkább az országgyűlés segíthetne kemény törvények által ez általános nagy nyo-moruságon? melyet ha elgondolok, hogy mi lesz a követ-kezménye jövőndőben: a köny szemembe jön! —

Bizony bizony, székely véreim! fontoljuk meg ezt a szomorú dolgot; vegyük jobban szívünkbe az erdő ügyét és igyekezzünk közös erővel vagy vidékenként is valami szabályozást kieszközölni még mielőtt késő lenne!

A magas kormány és az országgyűlés pedig fordítsa magas figyelmét ezen elmondott igen nagy sérelmünkre és életkérdésünkre, hogy unokáink az ő gondosságuk kö-vetkeztében is kimélhessék meg a mi porainkat a méltó megátkozástól!

A Tekintetes szerkesztő urat pedig kérem, ezen őszinte igazságot hecses lapjában nyilvánosságra hozni, hogy olvassák el a Székelyföldön és Pesten is, és innen is és amonnan is vegyék tekintetbe. \*)

Egy székely gazda.

## KÜLFÖLD.

Távirati hírek.

— Laibach, sept. 27. A krajnai tanitógyűlésen sokan jelentek meg, elhatározottak egy szloven tanító-egylet állítása és az egyházi szolgálatnak az iskolatanítói szolgálatlól való tökéletes elválasztása.

— Konstantinápoly, sept. 27. Franchi pápai legátus a Portától egy hivatalos jegyzéket kapott, mely kinyilatkoztatja, hogy a kormány pontosan szem előtt

\*) Köszönet e korszerű és nagyfontosságú kérdés megpendi-téséért! Mindenkor szolgálatára állnak a székely érdekekért fenn-álló „Sz. H.” hasábjai. Vajha fogékony földbe hullanék imezen nemes mag is!

A szerk.

tartandja a fennálló szerződéseket, melyek a birodalom különböző községeinek vallási ügyek vezetésében való szabadságát és függetlenségét biztosítják. Az örmény-katholikus kérdés, mely Franchi küldetésének tárgyát képezte, megoldottnak tekinthető.

— Lemberg, sept. 27. A felirati bizottmány ál-tal elfogadott felirati terv kinyilatkoztatja, hogy a Ga-licziára vonatkozólag a reichsrath elé terjesztett kormá-nyi javaslat nem elégit ki, minthogy Galiczia számára nem ígér kellő autonómiát. A felirati terv ezeket mon-dja: A jelenlegi miniszterium a császárnak a nemzetiségi jogosult óhajok kielégítésére czélzó akaratát viszi keresz-tül és e törekvésében a kormány támogatásra számíthat. A terv azon reményét fejezi ki, hogy a jelenlegi átala-kulás elősegítendi az alkotmányos vívmányok és valódi szabadság biztosítását.

— Páris, sept. 26. Gr. Armin német követ fel-szólalása folytán L' Admirault tábornok, mint Páris kormá-nányzója, megtiltotta az olyan fényképekkel való keres-kedést, melyek a német császárt, vagy a német nemze-tet gunyolják.

— Berlin, sept. 27. A „Kr. Ztg.” egy párisi magán-levele constatálja, hogy csakugyan léteznek bona-partista izgatások.

— Lausanne, sept. 26. A béke- és szabadsági liga congressusán Lemonnier előterjeszti a társadalmi kér-désre vonatkozó jelentését, melyben az egyéni tulajdont védelmezi; Sonnemann elveti Lemonnier jelentését. A vasutaknak az állam általi visszavásárlását és a bankok-nak az állam kezében való összpontosítását indítványozza.

Andre Leon asszony hosszú apologiát tart a com-munera. (Kiáltások: le a communeval! le a petroleum-mal! le Versaillessal!) Az „Estafette” szerkesztője, ki a commune mondott dicsbeszédet pártolá, erővel az ajtó-hoz taszítottatott.

Erre nagy zajongás következett. Az ülés pillanat-nyira megszakittatik; annak ismételi megkezdésénél az el-nők felhívja Leon asszonyt beszéde bevégzésére, ki azon-ban óvást tett és elhagyta az üléstermet.

Ratguson Terat (Londonból) azt mondja, hogy An-golországban mérsékelt, nem erőszakos reformokkal men-nek előre. Dolhouer asszony védi Leon asszonyt, és azt mondja, hogy alávalóság volt őt beszédében megszakita-ni. Az ülés este 6 órákor bezárattott.

— Páris, sept. 26. A „Patrie” jelenti: A párisi kézműves-segének bizottmánya következő határozatot ho-zott: Minden segéd, tartozzék bármely osztályhoz, jö-vőben tartozni fog a „Société Internationale”-ban részt venni. Munkaszünetelést többé nem tartanak, és a kormá-nyaak, a munka békés folytatása és a rend fentartása által segítségére leendnek.

— Páris, sept. 28. A városi kölcsonre a kívánt összegnél tiszerte többet irtak alá.

— Athene, sept. 28. A képviselő-kamara okto-b. 30-ra hivatott össze.

— Bécs, sept. 28. A brünni és laibachi tarto-mánygyűlések a helytartó által a bir. tanácsba való mi-előbbi választásokra hivatnak fel.

— Grac, sept. 28. Seidel azt indítványozza, hogy a házrend megváltoztatása által engedessék meg minden interpellációra adott válasz után vitát kezdeni. A köze-lebbi ülés napirendjén a jogi óvás feletti vita leend.

— Bécs szept. 30. A „N. fr. Pr.” jelenti, hogy a magyar pénzügyminiszter és egy bécsi bankárokból álló konzorcium közt tárgyalások folynak oly hitelművelet iránt, melynek tárgyát a magyarországi adóhátralékok képeznek.

— München, szept. 29. Az ó-katholikus bizott-ság elhatározta, hogy rendes vasárnapi isteni tiszteleteket fog rendezni, s a kormánynál s a községeknél tem-plomok átengedéseért fog folyamodni Legközelebbi vasár-nap Reinkes (Boroszlóbból) artja a szent beszédet.

— München, szept. 29. A katolika reform-bizottság főlhívást bocsátott ki egy antiinfallibilista ba-jor országos egylet megalakítása iránt. Az újjászerve-zendő katolika hitközségek utrecht érsekkel lépnek érintkezésbe.

— Hamburg, szept. 30. Az egészségügyi tanács tudatja, hogy a különben is csekély mérvben föllépett kolera már megszűnt.

— Páris, szept. 30. A közoktatási miniszter egy körirata megtiltja a tanítóknak, a fegyelmi büntetés fe-nyegtetése alatt, semmi szín alatt be nem folyni a köz-tanácsválasztásokra. — A nemzeti végelem kormánynak katonai kinevezéseinek megvizsgálására választott bizott-ság bevégezte munkálatait, a tábornokokat illetőleg a hadügyminiszter az erre vonatkozó határozatoknak azon-nali végrehajtását rendelte el.

— Lemberg, sept. 28. 21 ruthen az iránt in-terpellál, hogy miért nem adatott be — mint Csehor-szághban — nemzetiségi törvény és a választási rendnek a nemzetiségi egyenjogúság értelmében való megváltozta-tása iránt javaslat a galicziai tart. gyűlésben, s mikor szándékszik a kormány idevonatkozó indítványait beadni? Szombatra ígértetett válasz.

— München, sept. 28. A párisi, londoni, dar-mstadt karsaruhei és brüsseli bajor követek elhivattak állomásaikról, és ideiglenesen nyugalmaztattak.

## VEGYES.

— Törvénytörvény elnökökké kinevezettek: Joks-man Nándor Gyula Fehérvárra, Halmágyi Sándor Nagy-Enyedre, Sustai Miklós Segesvárra, Binder Lajos Med-gyesre, László György Tordára Ez utóbbi a deési urbéri törvénytörvénytől.

— A király a „gödi” hadgyakorlat után, mely fölött ő felsége teljes meglegedését fejezte ki, — fényes kísértével, melyben egy angol, egy belga, három svájci, három porosz és egy olasz tiszt is volt, Fóttra tért vissza.

Aztán gr. Bellegarde kíséretében meglátogatta gr. Károlyi Istvánt, mely látogatás mintegy félóraig tartott. Az udvari ebédre mintegy 30-an voltak meghíva, köztük gr. Károlyi István nejevel. Este a kastély ki volt világítva.

— A **honvédtisztek** és altisztek számára minden honvédkerületben a következő iskolák állíttatnak fel: 1) központi tiszti iskola ténylegesen szolgáló tisztek számára 10 havi tanfolyammal; 2) központi gyalogsági tisztképző iskola 9 havi tanfolyammal; 3) altiszti dandáriskolák 6½ havi tanfolyammal; 4) központi lovassági iskola 5 havi tanfolyammal; 5) központi lovassági tisztképző iskola 8 havi tanfolyammal; 6) lovassági altiszti iskola 4 havi tanfolyammal; 7) szolgálati oktatás a szabadságolt állományos tisztek számára 2 havi tanfolyammal; 8) tisztképző iskola a szabadságolt állománybeli tisztek számára 6½ havi tanfolyammal; 9) lovassági tisztképző iskola szab. állománybeli tisztek képzésére 8 havi tanfolyammal; 10) utászképző iskola 2 havi tanfolyammal; 11) szörlövész és szekeres iskola 2 havi tanfolyammal; 12) egészségügyi szolgálat 8 havi tanfolyammal; 13) kezelő tiszti iskola 5 havi tanfolyammal. Mindezen iskolák a jövő hóban veszik kezdetüket.

— A **bécsi világkiállítás** palotát a építéséhez mult héten már hozzáfogtak, s egyelőre a Bécsben állomásozó mérnökkari és utász csapatokból rendeltetett ki több szakasz. Első sorban az építési anyag szállítására szükséges utak készíttetnek el, s e célból a kiállítási tér vasúti összeköttetést nyer az északi- és államvaspályákkal. Az épület alapjainak kiásása és a beton-alap lerakása is megkezdett.

— Az **alföldi vasut** sept. 27-én nagy ünnepélyességgel megnyitották, mely alkalommal Tisza Lajos miniszter s több notabilitás jött le Pestről N.-Váradra.

— Az **ezüstárkelet-pótlék** október hóban valamennyi ennek beszédésére jogosított és e jogot igénybe vevő vasutakon a magyar korona területén 17½%-kal fog számíttatni.

— A **haltenyésztés** érdekében felszólította a közgazdasági minisztérium Zaminer Ede brassai erdőszt, hogy bel- és külföldön utazást tegyen és tapasztalatokat gyűjtsön, országos költségen. A felszólított már folyó héten indulni készül. „Nem“

— **Párbaj nők között.** Kaukaszban két nőgimnáziumi tanuló egy fiatal emberbe lett szerelmes, s mint-hogy egymással kiegyezni nem tudtak, párbajra határozták el magukat. Az egyik kisasszony pisztolyból lőtt versenytársnőjére s el is találta, azután pedig hozzá sietett, hogy őt ápolja, de ez utóbbi, mihelyest föleszmélt, ellenfelének hajába kapáskodott, mire kölcsönös ruha- és hajtépő tusa keletkezett s az egész botrány egy fenytő perrel zárt ajtók mellett végződött.

— **Dr. Stroussberg elítélve.** A berlini egyesbíró előtt január 1-től számos per indított a romániai vasúti kötvények kamatainak fizetése iránt dr. Stroussberg mint vállalkozó ellen; az egyesbíró elítélte mindannyiszor a hírhedt vasutkirályt, de végrehajtásra a felebezések folytán mindeddig nem került a dolog. Most azonban a felsőbb törvényszék is megerősítette az ítéletet és Stroussbergnek, ha a burkuresti kormányval egyhamar tisztába nem jön, lesz mit fizetnie.

#### Bécsi tőzsdei árkelet.

(okt. 3.)

|                                             |        |
|---------------------------------------------|--------|
| 5% metallique . . . . .                     | 57.75  |
| 5% nemz. államkölcsön . . . . .             | 67.80  |
| 1860. államkötvény . . . . .                | 97.25  |
| Bankrészvénny . . . . .                     | 756.—  |
| Hitelrészvénny . . . . .                    | 287.50 |
| London . . . . .                            | 117.75 |
| Ezüst . . . . .                             | 117.—  |
| Arany . . . . .                             | 5.60   |
| Napoleon arany . . . . .                    | 9.40—  |
| Földteh. ment. kötvény magyarhoni . . . . . | 78.—   |
| „ „ „ temesi . . . . .                      | 76.—   |
| „ „ „ erdélyi . . . . .                     | 73.—   |
| „ „ „ horvát-slavon . . . . .               | —      |

Felelős szerkesztő: RAPOLTY KÁROLY.

## HIRDETMEÉNYEK.

Az 1871-iki 601. 662. és 663. számokhoz.

### Árlejtési hirdetmény.

A főmeltóságú m. kir. közmunka- és közlekedési minisztérium folyó évi augusztus 19-ről és szeptember 13-áról 11,374. 13,206 és 13,354. szá-

mok alatt kelt magas rendeleteivel az alább egyenkint megnevezendő hidhelyreállítási munkálatokat engedélyezvén, azok végrehajtásának biztosítására **jelen évi október 23-án délelőtt 9 órán kezdve nyilvános árlejtés fog tartatni a m.-vásárhelyi m. kir. mérnöki hivatal irodájában.**

Az árlejtés tárgyát képező munkák s az azokra fölszámított költségek a következők:

1. A kolozsvár-brassói államut 10<sup>1-2</sup>/<sub>8</sub> mértföld szakaszában Radnót mellett eső 126. számú fájarmas hid helyreállítása . . . . . **2624** frt 87 kr.

2. A kolozsvár-brassói államut 10<sup>7</sup>/<sub>8</sub>—11 mtfld. szakaszában Csapó- és Ugra közt eső 130. számú fahid kijavítása . . . . . **848** frt — kr.

3. A kolozsvár-brassói államut 12<sup>4-5</sup>/<sub>8</sub> mtfld szakaszán, Nyárádtő közelében eső 141. számú fahid felszerkezetének megújítása . . . . . **607** frt — kr.

Az itt elősorolt hidépítési munkák árlejtése tételenként **elkülönítve** fog megtartatni s a legjutányosabb vállalkozónak átadatni.

Vállalkozni kívánók kéretnek 5% bánatpénzzel ellátva, a fenn megjelölt helyen és időben megjelenni, hol addig is az árlejtési feltételek s egyéb szükséges okmányok a rendes hivatali órák alatt megtekinthetők.

Szabályszerűen készített és fölszerelt írásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak a nyilvános szóbeli árlejtés megkezdése előtt.

M.-Vásárhelytt, 1871. szeptember 24-én.

A m. kir. mérnöki hivataltól.

(78)

3—3

## Rothschild és Társa

Posta-utca 14-ik szám

**BÉCSBEN.**

Legujabb és legelőnyösebb sorsjáték társulatok

300,000, 250,000, 220,000, 200,000

150,000, 140,000, 100,000, 70,000,

50,000, 25,000 frtstb. nyereményekkel

A cs. kir. osztrák 1864. évbéli államsorsjáték 20 sorsjegyre.

Egy bélyegezett részlet jegy, mint első

részletfizetés 8 frt.

M. kir. államsorsjáték 20 darab sorsjegyre,

Egy bélyegezett részletjegy, mint első rész-

letfizetés 6 frt.

Török császári sorsjáték 20 db sorsjegyre,

Egy bélyegezett részletjegy mint első rész-

letfizetés 6 frt.

40 darab Braunschveigi hercegi sorsjegyre

Egy bélyegezett részletjegy mint első

részletfizetés 5 frt.

**Minden huzásra érvényes.**

Egy huszad részvényjegy az 1864-ik évi

államsorsjegyekre, darabjért 8 frt, 9 darab

70 frt 20 darab 150 frt.

Egy huszad részvényjegy a m. kir. állam-

sorsjegyekre 7 frt darabja, 6 darab 40 frt

20 darab 130 frt.

**Igervények minden huzásra.**

Megbizások a cs. kir. tőzsdénél akár kész-

pénz fizetésért akár megfelelő előpénzért a

legpontosabban teljesíttetnek.

**Állampapírok, sorsjegyek, bank, vasút**

és **iparrészvények** eladása és megvásárlása

kimutatásak tervek és huzás-lajstromok

ingyen.

**Rothschild és Társa,**

Bécsben, posta-utca 14. szám.

(22)

17—20

## Figyelmeztetés.

### Gombos „erősítő-italára“

a földbirtokosokhoz és iparosokhoz.

Miután a munkások mezei s egyéb munkák közben többféle okokból **cholerát** hasmenést, vérhast, görcsöt, hányást, hideglelést szoktak kapni, mi őket rendesen hosszú időre munkaképtelenné teszi: üdvös leendő tudomásukra hozni, hogy mind azon bajokat.

### Gombos erősítő-itala

által oly gyorsan lehet megszüntetni, hogy a szenvedőt még a munka színhelyéről sem kell eltávolítani. — Megelőzőleg szeszes italok helyett **naponként** két kanállal adva, a munkást ép erőben lehet megtartani.

Maros-Vásárhelyen raktár: Borsodi Demeter Lajosnál. (72) 8—16

**Legujabban megjelentek**  
és kaphatók

### Wittich József

könyvkereskedésében

**Maros-Vásárhelytt és Székely-Udvarhelytt:**

Fábián Dániel Népszerű egyházi beszédei egy egész évre. 3 frt.

Féval. A néma czimborák. Történeti regény 4 kötet. 4 frt.

Haekel. Az ember nem eredeti törzsfája 40. kr.

Heiszler. Egyházi munkálatok III. köt. 1 ft. 20

Hunfalvy. Utazás a balt-tenger vidékein 2 köt.

4 frt 60 kr. Kötve 6 frt.

Kecskeémti lelkészár. A gyakorlati lelkészethez tartozó munkák gyűjteménye, szerkeszt.

**Fördös Lajos**, 3 köt. a 1 frt 20 kr.

Ponson du Terail. A fekete mise. Történeti

regény 4 köt. 4 frt.

„ Az éj lovagjai 2 köt. 2 frt 40 kr.

Protestáns alkalmi beszédár, szerk. **Kargóczy**

**József**, I. köt. 1 frt 40 kr.

Protestáns egyházi beszédár, szerk. **Kargóczy**

**József**, I. köt. 1 frt 40 kr.

Stein. Az államigazgatás és igazgatási jog alap-

vonalai 5 frt. Kötve 5 frt 80 kr.

Szekács József. Összegyűjtött egyházi beszé-

dei I. kötet 3 frt.

Terstyánsky. A hadi tudományok tana fel-

olvasásokban, 3 köt. 5 frt.

Tissot. Eszterházy Johanna Gáabriella hercegnő.

1 frt 80 kr.

Több Hazafias emelkedések az ev. alapján, egy-

házi beszédalakban, szerk. Kargóczy József, I

köt. 2 frt

Tompa Mihály. Egyházi beszédek I. füz. 1 f. 64.

Az 1871ik évi Törvények gyűjteménye. Hi-

vatalos kiadás, I. füzet XLII. 1 frt 50 kr.

Továbbá becses figyelmébe ajánlom a n. érd.

tanár, tanító és nevelő uraknak, hogy a jelen os-

kolai év beálltával könyvkereskedésben a helybeli

összes oskolák, úgy néptanodákban használt tanköny-

vek és taneszközök folyvást kaphatók.

Teljes tisztelettel

**Wittich József**

könyvkereskedése.

(71)

6—\*